

Naisten suhtautuminen yhteiskunnalliseen taisteluun ja kotitehtävät

Niinsanoitu herännyt työläisnainen, varsinkin perheen äitinä joutuu useinkin ankaraan ristiriitaan velvollisuuksiensa välillä. Herättyään ymmärtämään sen nurinkurisuuden, joka johtuu luokkavaltiosta ja kapitalistisesta yhteiskuntajärjestelmästä, sekä ymmärtämään, että se nurinkurisuus poistuu ainoastaan luokkatietoiseen taisteluun liittyneen joukon laajuudesta, joutuu hän pulmalliseen epätietoisuuteen kodin antamien ja yhteiskunnallisen taistelun tuottamien velvollisuuksien välillä.

Nainen käsittäessään, että vallassaolevat luokat eivät luovu pääomia hallitsemasta yksin edukseen ja tätä etua tulevasta valtiovaltastaan ja että ellei koko köyhälistöluokka, niin miehet kuin naisetkin, jotka ovat joutuneet palkkatyöläisen asemaan, joilla ei ole minkäänlaista mahdollisuutta vapaasti päättää edes omista persoonallisista eduistaan kykene ottamaan itselleen ja käyttämään edukseen kaikkia yhteiskunnallista valtaa sekä johtamaan tuotantoa, innostuu hän myöskin yhteiskunnallista toimintaa ihailevaksi ja harrastavaksi. Mutta tällainen nainen myöskin saa usein kärsiä paljonkin. Kun hän huomaa, että kokouksissa käyminen, luku- näytelmä- ja kehitysseuroihin kuuluminen, julkinen esiintyminen, velvollisuus harjottaa sosialistista agitatioonia, edistävät hänen luokkansa voittoa, jää hänen

ratkaistavakseen silloin kumpi on asetettava etutilalle, kotitehtävätkö vai yhteiskunnallinen taisteluko? Tämä kysymys ei ole helposti ratkaistu.

Olen ottanutkin tämän esille, saadakseni herätettyä puoluetoverien huomiota tähän kysymykseen, josta toivoisin seuraavan, että kysymystä ruvetaan enemmän pohtimaan.

Minun käsitykseni asiasta kuitenkin on se, että tämän kysymyksen ratkaisu riippuu suuresti kunkin yksilön asioita järjestävästä kyvystä.

Jokainen taloudellista kehitystä käsittävä henkilö myöntää, että käsitys naisen "luonnollisesta tehtävästä" ainoastaan kodin orjana on vanhentunut.

Se on vanhentunut ei ainoastaan ihmisten aivoissa, käsityskannassa, vaan taloudellisen kehityksen vaikuttamana. Nainen on joutunut itsenäiseen leipätaisteluun palkkaorjana kuten mieskin. Harvat ja yhä harvemmat naiset työläisluokassa avioliitonkaan kautta vapautuvat palkkatyöstä. (Avioliitto ei ole enään edullinen afääri). Usein käy niin onnettomasti, että nainen, perheen äiti, yksin joutuu elättämään perhettä. Hän saa työtä, mies ei. Koneteollisuus nykyisellään asteellaan ei vaadi niin paljon voimaa kuin näppäryyttä. Tämä ja se väärä käsityskanta joka on vallalla naisen elämäntarpeiden olevan täysintyydytettyjä vähemmällä kuin miesten, ovat seikkoja, joiden vuoksi nainen perhetehtävien kustannuksellakin saa ansioityötä helpommin kuin mies.

Kapitalismi siis jo riistää naisen kodilta, *kysymättä lainkaan hänen vapaata valintaansa*. Hyvin hoidetun kodin ja äidin hellällä huolella rakastettaviksi kehittyneiden lasten asemasta on iltasin isää vastassa torailevat ja itkevät lapset sekä epäsiisti koti.

Työstä rasittunut, väsymyksestä ärtyinen vaimo, kylmä liesi, huokuvat rakkauden ja lämmön sijaan jäätävää henkeä perheen keskuuteen. — Kuva ei miellytä teitä. Jos nainen tämän lisäksi ei ymmärrä niitä yhteiskunnallisia ja taloudellisia tekijöitä, josta hänen asemansa kurjuus johtuu, niin on siitä seurauksena kaksinkertainen onnettomuus. Hän joko uskoo, että jumala, tuo kaikki kapitalistien vääryydet kontolleen ottanut herra, on määrännyt hänen kohtalonsa sellaiseksi, tahi sitte syyttää hän siitä miestänsä. Tällainen nainen, ei ainoastaan itse poisjäämällä yhteiskunnallisesta taistelusta vahingoita luokkansa asiaa, vaan usein saa estettyä miehensäkin ottamasta siihen osaa. Hän ei siedä miehensä käyvän kokouksissa eikä uhraavan ai-

noatakaan senttiä jäsenmaksuihin. Hän kasvattaa lapsensa vanhoilliseksi ja sosialismia pelkääviksi raukoiksi.

Ei suinkaan ole luokkamme etujen mukaista, jos tulevasta polvesta kasvatuksen kautta tehdään kapitalismin orjia? Jos nainen käsittelee tehtävänsä oikein äitinä ja lasten kasvattajana, sekä sen mikä vaikutusvalta hänellä näiden velvollisuuksien ja tehtävien nojalla on yhteiskunnallisen vallankumouksen jouduttamiseksi, niin hän myöskin koettaa kehittää itseänsä henkisessä tietoisuudessa ja pyrkii laajentamaan *valtaansa sekä oikeuksiaan yhteiskunnallisessa elämässä*. Mutta niin henkistä kehitystä kuin yhteiskunnallista ja taloudellista valtaakaan ei työläisnainenkaan voi saavuttaa sulkeutumalla kokonaan kotinurkkiinsa. Hänen on siis enemmän irtauduttava kotipuuhista. Mutta miten sovittaa tämän, että kotitehtävät eivät kärsisi? Suuren lapsilauman äitinä se on vaikeata, mutta ei aina kokonaan voittamatonta. Ensiksikin suurteollisuus ja koneet valmistavat nykyisin suuren osan niistä tehtävistä, joita naisen ennen täytyi suorittaa kotitehtävinään. Suurteollisuus on siis tuonut mukanaan naisiakin vapauttavia etuja, jos vaan työläisnainen on tilaisuudessa niitä käyttämään. Toiseksi koneteollisuutta seurannut työnjako on kehittänyt työläisiä ymmärtämään miten he ovat toisistaan riippuvia, miten yksilö on välttämätön jäsen suuressa yhteydessä, ja tämä ihmisissä kehittää kaikilla aloilla yhteistoiminnan aatteita. Jos naisetkin kaikilla niillä taloudellisen elämän aloilla, joissa se on mahdollista, oppisivat käyttämään yhteistoimintaa edukseen, jäisi heille ainakin jonkun verran aikaa toimia yhteisten pyrintöjen hyväksi. Lily Braun esittää m. m. niitä etuja joita yhteiskeittiöt tuottaisivat naisillemme. Keskuspesu- ja lämmityslaitokset, ja joita kaikkia etuja ainakin liike- ja teollisuuskeskuksissa asuvat naiset voisivat käyttää. Yhteistoimintaa kaikilla elämän aloilla olisi siis työläisnaisten ruvettava harjottamaan voidakseen säästää aikaa julkista yhteiskunnallista toimintaa varten. Tämä ei ole itse päämäärä eikä yksin sosialismia, vaan keino, jonka avulla heille jäisi enemmän vapaa aikaa itsensä kehittämiseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan.

Vielä olisi työläisnaisten ne ajat, jotka käytetään juoruamiseen, huolenpitoon naapurin yksityisistä asioista, käytettävä hyödyllisemmin, esimerkiksi lukemalla seurassakin ollen jotain kehittävää kirjaa. Jos miehet ovat kehittyneitä, jos perhe-elämässä yhä koetetaan pitää aatteellista henkeä on siitä seurauksena, että mieskin avustaa perheen äitiä pääsemään kokouksiin j. n. e. Mies ymmärtää naisen,

vaimonsa, silloin yhtä tärkeäksi tekijäksi kuin itsensäkin luokkataistelussa. Ymmärtää, että vaimon näköpiiri avartuu julkisessa toiminnassa, hänestä siten kehittyi itsetietoisten lasten kasvattaja, joka sydämensä lämmöllä kylvää lastensa poviin sosialististen ihanteiden siemeniä.

Naisen velvollisuudentunto yleensä *laajenee* silloin kun hän innostuu toimimaan luokkansakin hyväksi. Nainen oppii silloin vaatimaan yhteiskunnalta niitä mahdollisuuksia lasten kasvattamiseen, jotka kapitalismi häneltä riisti pois, vaatii niiden paheiden poistamista, joita liikevoiton himo ja luokkavaltio muutamien eduksi ylläpitää, kuten väkijuomaliikettä, sotalaitosta, ammattihaureutta j. n. e., jotka paheet usein äidin parhaimmankin kasvatuksen tekevät turhaksi.

Nainen oppii vaatimaan lyhennettyä työaikaa itselleen ja miehelleen, jotta heille jäisi aikaa perhe-elämäänkin sen sanan *oikeassa merkityksessä*. Hän oppii vaatimaan olosuhteita, jolloin hänen ei ole pakko jättää perhettään, jos hän luulee paremmin sopivansa kasvattamaan lapsia ja paremmin silloin hyödyttävänsä yhteiskuntaa. Samalla käsittää tällainen nainen, että kaikista ei ole lasten kasvattajaksi. Ja kun kaikista ei ole siihen, vaatii hän oloja, jossa yhteiskunta tukee häntä kasvatustehtävässään oikealla tavalla.

Naiset, tämän mukaan väitän, että kapitalistinen yhteiskunta jo riistäessään äidin kodilta, syöstessään hänet työläisleskenä ja varattoman miehen vaimona palkkatyöhön, asettaa heidät ristituleen eri velvollisuuksien välillä. Minusta siis pitäisi olla tämän mukaan helppo ratkaista velvollisuutenne ja suhtautumisenne yhteiskunnalliseen luokkataisteluun. Joko annatte tilanne polvi polvelta kärjistyä yhä kurjemmaksi ja ristiriitaisemmaksi pysymällä sivussa luokkanne harastuksista, tahi edistätte ristiriitojen pikaisempaa poistamista kuulumalla toimintaan sosialistisissa järjestöissä, kukin kykynsä mukaan. Usein kuulee toisten naisten parhaavan niitä naisia jotka ottavat osaa julkiseen toimintaan. Tämä johtuu oman-arvon tunnon puutteesta, käsittämättömydestä, että naiset nykyisessä yhteiskunnassa ovat täysiarvoisia persoonia, että kapitalismi ja taloudellinen kehitys itsessään jo on tehnyt naisesta täydellisesti riistettäväksi vapaan persoonan, jonka vuoksi myöskin naisen velvollisuudet julkisessa yhteiskunnallisessa elämässä ovat laajentuneet. Olen joskus kuullut miestoverien epäilevän, tokko järjestyneistä naisista on perheen äidiksi. Heitä kehoitan muistamaan mitä August Bebel sanoo kehittymättömän van-

hoillisen naisen vaikuttavan mieheenkin. Sanoo hänen joskus olevan henkisesti tyhjän ja paljaana kuin kynitty hanhiukko.

Huomattava on että meidän toiminta ei rajoitu nykyhetken mukavuuden hankkimiseen, se tähtää vielä kaukana oleviin päämääriin, ja siihen mennessä on meidän luovuttava monesta itsekkäästä mukavuudesta, niinpä hurskaasta levostakin kotinurkissa. Tämä ei suinkaan tarkoita, että nainen kotona ei voisi tehdä mitään sosiaalististen harrastusten hyväksi. Päinvastoin se olkoon kehoitus toimimaan kutakin siten kuin kykenee ja siellä missä tilaisuus on. Se tarkoittaa vaan huudahtaa: *Pois velttous!*

Ellen Key lausuu: "Sielun sisin pyrintö on sopusointu. Ja tämä tarve on saanut lukemattomat kerrat henkevän ihmisen pakenemaan *küstakentiitä,**) joilla voitetaan voittoja kokonaisuuden hyväksi. Hän on tynnyttänyt omantuntonsa sillä *epätäydellisellä* totuudella, että vain sen mitä kukin ihminen säilyttää sisäisessä maailmassaan, hän varsinaisesti omistaa; että kaikki ulkopuolella oleva on vähäarvoista; että kuta täydellisemmin kukin harrastaa vain oman persoonan kehittämistä, sitä pikemmin kaikki vapautuvat niistä erehdyksistä jotka tekevät heidät *yhteiskuntakoneiston sokeiksi osiksi*, niin etteivät he huomaa miten he musertavat toisia. Tämän puolinaisen totuuden kiuskus on sama kuin Jesuksen kiusaus korvessa. Sillä olisi verrattain helppo saavuttaa *yksilökohtainen sopusointu*, jos tahtoisi jättää *muut huomioonottamatta*; jos kehittäytyisi *kiinteäksi kuin jalokivi* eikä kuin *hedelmä*.

Vain kaikkein suurimmilla luonteilla on sama ylevä ja jalo sielunvoima kuin Michael Angelon Davidilla, joka oli samalla *sisäänpäin* kääntynyt ammentaen sieltä voimansa, — että *tarkoituksesta tietoisesti ulospäin suuntautunut*."

Tähän tulisi meidän luokkataistelua tarvitsevain naistenkin päästä, nimittäin, meidän olisi jaksettava samalla kertaa suunnata katseemme itseemme päin henkisen kasvatuksen kautta, josta ammentaisimme voimaa *tarkoituksestamme* tietoisena ja luokkataistelua käsittelevänä, suunnatessamme toimintamme ulospäin.

Meidän on käsitettävä, että on epätäydellinen ja "puolinainen" totuus se omantunnon tyyneys, joka saavutetaan tekemällä työtä ainoastaan oman persoonan, eikä kokonaisuuden hyväksi. *Se kokonaisuus on meille työväenluokka*, sen hyväksi kuulumme julkiseen sosialidemokratiseen taistelu rintamaan!

Maiju Raunio-Aaltonen.

*) Kursiveeraus minun.